

Rechtbank Utrecht, Sector strafrecht, parketnummer: 16/446604-09 [P]

Vonnis van de meervoudige kamer d.d. 22 april 2010 in de strafzaak tegen

[verdachte], geboren op [1978] te [geboorteplaats], wonende te [woonplaats] [adres].

1 Het onderzoek ter terechtzitting

Het onderzoek ter terechtzitting heeft plaatsgevonden op 8 april 2010. De verdachte is in persoon verschenen en is ter terechtzitting verdedigd door mr. drs. A. Boumanjal, advocaat te Utrecht.

De rechtbank heeft kennis genomen van de vordering van de officier van justitie en van de standpunten door de raadsman van verdachte en verdachte zelf naar voren gebracht.

2 De tenlastelegging

De verdenking komt er, kort en feitelijk weergegeven, op neer dat verdacht zich beledigend heeft uitgelaten over Joden, door op enkele websites een over Joden beledigende cartoon te plaatsen.

Voluit luidt de tenlastelegging aan de verdachte, dat:

1. hij op één of meer tijdstip(pen) in of omstreeks de periode van 2 februari 2006 tot en met 16 september 2009 te Utrecht, althans in Nederland, tezamen en/of in vereniging met de Arabisch-Europese Liga (AEL) zich meermalen, althans éénmaal, (telkens) in het openbaar bij geschrift en/of afbeelding opzettelijk beledigend heeft uitgelaten over een groep mensen, te weten Joden, wegens hun ras en/of godsdienst, door op de website www.arabeuropean.org/netherlands en/of www.almouftinou.com, althans op een website van de AEL, een cartoon te plaatsen met de volgende inhoud: twee Joodse mannen bestuderen lijken onder het bordje 'Auswitch'. De ene Joodse man zegt 'I don't think they are Jews'. De andere Joodse man zegt: 'We have to get to the 6.000.000 somehow.'

2. hij op één of meer tijdstip(pen) in of omstreeks de periode van 19 augustus 2009 tot en met 2 september 2009 te Utrecht, althans in Nederland, tezamen en/of in vereniging met de Arabisch-Europese Liga (AEL) zich meermalen, althans éénmaal, (telkens) in het openbaar bij geschrift en/of afbeelding opzettelijk beledigend heeft uitgelaten over een groep mensen, te weten Joden, wegens hun ras en/of godsdienst, door op de website www.arabeuropean.org/netherlands een cartoon te plaatsen met de volgende inhoud: twee Joodse mannen bestuderen lijken onder het bordje 'Auswitch'. De ene Joodse man zegt 'I don't think they are Jews'. De andere Joodse man zegt: 'We have to get to the 6.000.000 somehow.'

en/of

hij op één of meer tijdstip(pen) in of omstreeks de periode van 19 augustus 2009 tot en met 2 september 2009 te Utrecht, althans in Nederland, meermalen, althans éénmaal, (telkens) tezamen en/of in vereniging met de Arabisch-Europese Liga (AEL), anders dan ten behoeve van zakelijke berichtgeving, een uiting openbaar heeft gemaakt, die, naar hij wist of redelijkerwijs moest vermoeden, voor een groep mensen, te weten Joden, wegens hun ras en/of godsdienst, beledigend is door op de website www.arabeuropean.org/netherlands een cartoon te plaatsen met de volgende inhoud: twee Joodse mannen bestuderen lijken onder het bordje 'Auswitch'. De ene Joodse man zegt 'I don't think they are Jews'. De andere Joodse man zegt: 'We have to get to the 6.000.000 somehow.'

3 Inleiding

De Arabisch Europese Liga Nederland (hierna: AEL) heeft op verschillende websites cartoons geplaatst, waaronder de in de tenlastelegging omschreven cartoon. Verdachte is de tekenaar van deze cartoon en (gevolmachtigd) voorzitter van de AEL. Door het Centrum Informatie en Documentatie Israël (hierna: CIDI) is aangifte gedaan. Volgens het CIDI is de cartoon beledigend over Joden, omdat de suggestie wordt gewekt dat Joden de Holocaust voor eigen gewin hebben verzonnen.

De AEL stelt dat de cartoon is geplaatst met een begeleidende en vrijwarende tekst, een zogenaamde disclaimer. Hieruit zou moeten volgen dat de AEL de Holocaust als historisch feit niet ontkent. In de visie van de AEL is er sprake van een dubbele moraal in de media en het publieke debat. Enerzijds wordt gesteld dat moslims niet begrijpen hoe de vrijheid van meningsuiting werkt bij (cartoons over) onderwerpen die voor hen gevoelig zijn (en die zij daardoor als beledigend ervaren). Dit geldt bijvoorbeeld voor cartoons over de profeet Mohammed. Anderzijds worden bijvoorbeeld cartoons over onderwerpen die in de westerse seculiere samenleving gevoelig liggen niet geaccepteerd.

De AEL stelt dat zij met de cartoon gebruik maakt van haar recht op vrije meningsuiting en aansluiting zoekt bij het publieke debat over deze dubbele moraal. Nadat de zaak in 2009 voorwaardelijk is geseponeerd, is de AEL tot herpublicatie van de cartoon overgegaan, toen in de zaak tegen de heer [Y] een onvoorwaardelijk sepot volgde. Hier tegen heeft zij, de AEL, willen ageren, omdat dit opnieuw de dubbele moraal in het publieke debat aan zou tonen.

4 De voorvragen

[...]

5 De beoordeling

De rechtbank is gesteld voor de vraag of sprake is van belediging in de zin van artikel 137c van het Wetboek van Strafrecht. Voor de beantwoording van die vraag moet niet alleen (de tekst van) de cartoon op zichzelf beschouwd beoordeeld worden. Artikel 137c van het Wetboek van Strafrecht vormt namelijk een wettelijke uitzondering op het grondrecht van vrijheid van meningsuiting, zoals verankerd in – onder meer – artikel 10 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: EVRM).

Het toetsingskader van artikel 10 EVRM

De vrijheid van meningsuiting wordt beschermd door artikel 10 van het EVRM. Dit artikel luidt (in de Nederlandse vertaling voor zover hier van belang) als volgt.

1. Een ieder heeft recht op vrijheid van meningsuiting. Dit recht omvat de vrijheid een mening te koesteren en de vrijheid om inlichtingen of denkbeelden te ontvangen of te verstrekken, zonder inmenging van enig openbaar gezag en ongeacht grenzen. [...]
2. Daar de uitoefening van deze vrijheden plichten en verantwoordelijkheden met zich brengt, kan zij worden onderworpen aan bepaalde formaliteiten, voorwaarden, beperkingen of sancties, die bij de wet zijn voorzien en die in een democratische samenleving noodzakelijk zijn in het belang van de nationale veiligheid, territoriale integriteit of openbare veiligheid, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden, de bescherming van de goede naam of de rechten van anderen, om de verspreiding van vertrouwelijke mededelingen te voorkomen of om het gezag en de onpartijdigheid van de rechterlijke macht te waarborgen.

Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna: EHRM) heeft met betrekking tot de verschillende aspecten van dit artikel in haar jurisprudentie benadrukt dat de vrijheid van meningsuiting één van de essentiële fundamenten van de democratische rechtstaat vormt en tevens een voorwaarde is voor haar ontwikkeling als geheel, en voor de ontwikkeling van de individuen binnen die rechtstaat. Informa-

tie of ideeën die ‘offend, shock or disturb’ worden ook door artikel 10 EVRM beschermd, maar het artikel bevat géén absoluut recht op vrijheid van meningsuiting. De bescherming van artikel 10 EVRM ziet niet alleen op de inhoud van de uitlatingen, maar ook op de wijze waarop zij worden geuit.

Het recht om in vrijheid je mening te uiten kan als gevolg van het tweede lid van artikel 10 EVRM worden onderworpen aan beperkingen die bij de wet zijn voorzien en die in een democratische samenleving noodzakelijk zijn in het belang van – onder meer – de bescherming van de goede naam of de rechten van anderen. De term ‘noodzakelijk’ houdt in dat er een dringende maatschappelijke oorzaak (*‘a pressing social need’*) moet zijn voor een zodanige beperking. Anders gezegd: het gaat om de afweging van enerzijds de vrijheid van meningsuiting zelf en anderzijds de *pressing social needs* die kunnen rechtvaardigen dat op die vrijheid inbreuk wordt gemaakt. De rechter moet daarbij de zaak als geheel beoordelen en acht slaan op de inhoud van de bestreden bewoordingen en de context waarin deze werden gebruikt; de rechter zal moeten vaststellen of de tussenkomst van de autoriteiten proportioneel was in relatie tot de legitieme doelstellingen van de beperking van de vrijheid van meningsuiting. Artikel 10, eerste lid, EVRM laat daarbij weinig ruimte voor beperkingen van het recht op vrije meningsuiting ten aanzien van politieke uitlatingen of uitlatingen die het publieke debat raken.

Artikel 137c van het Wetboek van Strafrecht

Verdachte heeft op enkele websites een cartoon geplaatst, waarin de in de tenlastelegging weergegeven inhoud is opgenomen. In reactie daarop is door het CIDI aangifte gedaan ter zake van discriminerende belediging van een groep mensen, te weten Joden.

De wetgever heeft een vorm van discriminatie, beledigende uitlating over een groep vanwege bepaalde groepskenmerken, strafbaar gesteld in artikel 137c van het Wetboek van Strafrecht. Die bepaling beoogt de eigenwaarde, eer en/of goede naam van groepen mensen te beschermen, wanneer dergelijke groepen op grond van hun gemeenschappelijke kenmerken in het openbaar in diskrediet worden gebracht of in hun eigenwaarde aangetast.

De rechtbank acht de cartoon op zichzelf beschouwd beledigend, zowel naar het spraakgebruik (beledigend, kwetsend voor Joden) als in de zin van artikel 137c van het Wetboek van Strafrecht (beledigend over Joden).

Wat belediging volgens spraakgebruik betreft: de cartoon herinnert de beschouwer op een negatieve manier aan de arrestatie, deportatie en vernietiging van Joden in de Tweede Wereldoorlog; een dergelijke respectloze referentie aan de Holocaust moet de Joodse slachtoffers of nabestaanden, maar ook anderen, diep kwetsen.

Wat betreft de belediging in de zin van artikel 137c van het Wetboek van Strafrecht overweegt de rechtbank dat door de cartoon, op zichzelf beschouwd, de suggestie wordt gewekt dat Joden de Holocaust (voor hun eigen gewin) hebben verzonnen.

In het onderhavige geval is voldaan aan het in het tweede lid van artikel 10 EVRM gestelde vereiste dat de mogelijke beperking is voorzien bij wet; belediging over groepen is immers, zoals hiervoor reeds genoemd, strafbaar gesteld in artikel 137c van het Wetboek van Strafrecht. Echter, de context waarin de cartoon is geplaatst ontnemt naar het oordeel van de rechtbank het beledigende karakter daaraan. De rechtbank overweegt daartoe als volgt.

Door verdachte is gesteld dat de AEL zich begin 2006 wilde mengen in het publieke debat dat was ontstaan na de publicatie van de ‘Deense cartoons’ over de profeet Mohammed. In de visie van de AEL is er sprake van een dubbele moraal in de media en het publieke debat. Enerzijds wordt gesteld dat moslims niet begrijpen hoe de vrijheid van meningsuiting werkt bij cartoons over onderwerpen die voor hen gevoelig zijn (en die zij daardoor als beledigend ervaren). Dit geldt bijvoorbeeld voor cartoons over de profeet Mohammed. Anderzijds worden cartoons over onderwerpen die in de westerse seculiere samenleving gevoelig liggen niet geaccepteerd.

Om die dubbele moraal aan de orde te stellen, heeft de AEL aanvankelijk een persverklaring uitgebracht. Omdat deze persverklaring niet leidde tot enige media aandacht, heeft de AEL er vervolgens voor gekozen om (onder meer) de thans ten laste gelegde cartoon, ter illustratie van voornoemde beweerdelijke dubbele moraal, op enkele websites te plaatsen. Naast de ten laste gelegde cartoon werden

ook andere cartoons geplaatst, bijvoorbeeld over Anne Frank en het homohuwelijk. De cartoon werd daarmee onderdeel van haar, AEL’s ‘cartooncampagne’. De AEL heeft haar bedoelingen met de cartoon vanaf het begin toegelicht in een persbericht en heeft ook via haar woordvoerder in de media steeds uitgedragen wat haar bedoeling was met het plaatsen van deze cartoons.

Nadat een onvoorwaardelijk sepot volgde in de zaak tegen de heer [Y] – die de Mohammed-cartoon op zijn website had geplaatst – heeft verdachte de cartoon andermaal op internet geplaatst, omdat volgens verdachte dit sepot opnieuw de dubbele moraal in het publieke debat aantoonde.

De rechtbank overweegt dat de cartoon en de hierop betrekking hebbende uitlatingen van verdachte onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden. De rechtbank merkt op dat de begeleidende vrijwarende tekst niet – zonder meer – een vrijbrief vormt die leidt tot straffeloosheid. De rechtbank overweegt echter dat verdachte van meet af aan nadrukkelijk afstand heeft genomen van de inhoud van de cartoon en – onder meer – heeft verklaard dat men de Holocaust als historisch feit niet ontkent. Dit gebeurde niet alleen door een mededeling op de site, maar ook door het uitbrengen van een persbericht en ook bij optreden in de media. Dit was ook duidelijk voor aangever, zoals blijkt uit de persberichten hierover die als bijlagen aan de aangifte zijn gehecht. De rechtbank overweegt daarbij, dat niet gebleken is dat verdachte de ‘vrijwaring’ bij de cartoon louter heeft aangewend om strafbaarheid af te wenden. Evenmin is gebleken dat de verdachte in wezen wel achter de beledigende inhoud – in de zin van artikel 137c Wetboek van Strafrecht – van de cartoon zou staan.

De rechtbank heeft zich gebogen over de vraag of anderszets moet worden geoordeeld vanwege het feit dat het hier gaat om belediging van een groep die zelf niet in de discussie over de Mohammed-cartoon betrokken was. Dat is niet het geval. De cartoon gaat niet alleen over Joden, maar ook over een historisch trauma dat in de Joodse gemeenschap en in de samenleving als geheel zulke wonden heeft geslagen dat respect voor de slachtoffers breed leeft en gedragen wordt. Verdachte heeft met de cartoon willen aantonen dat de dubbele moraal die volgens haar in het publieke debat bestaat, maakt dat een cartoon over de profeet Mohammed, die in haar opvatting onnodig grievend is voor Moslims, is toegestaan, terwijl een reactie in dezelfde vorm, te weten een cartoon over dit historische trauma, die Joden én vele anderen grieft, dit niet zou zijn.

Dit alles overwegende komt de rechtbank tot de conclusie dat het als beledigend kwalificeren van de in de tenlastelegging opgenomen cartoon in de zin van artikel 137c Sr niet noodzakelijk is in een democratische samenleving. De vrijheid van meningsuiting hoeft in dit geval niet te wijken voor het recht van anderen van discriminatie vrijwaard te blijven. Hoewel de cartoon naar het oordeel van de rechtbank getuigt van wansmaak en bijzonder kwetsend is, over en voor Joden én anderen, dient het recht van verdachte deze uitlating te doen gelet op de specifieke context en bedoeling toch te worden gewaarborgd. Een inbreuk op dat recht, in de vorm van een strafrechtelijke veroordeling, is in het licht van de zaak als geheel bezien niet proportioneel ten opzichte van het doel dat daarmee wordt gediend. Verdachte dient dus van het hem tenlastegelegde te worden vrijgesproken.

6 De beslissing

De rechtbank:

[...]

– spreekt verdachte vrij van de onder 1 en 2 tenlastegelegde feiten.

Noot

Aernout Nieuwenhuis

De zaak betreft een door de AEL (Arabisch Europese Liga) op haar website geplaatste cartoon over de Holocaust. Daarmee wil de AEL naar eigen zeggen de dubbele moraal aan de kaak stellen die volgens haar in Nederland bestaat. Wanneer moslims zich gekwetst voelen – door cartoons – wordt al snel verwezen naar de vrijheid van meningsuiting, maar in andere gevallen zouden beperkingen van de vrijheid van meningsuiting juist algemeen geaccepteerd zijn. Uit de begeleidende tekst bij de cartoon komt naar voren dat de AEL zelf de Holocaust niet ontkent.

Nr. 15 Moeders van Srebrenica/ Minister van Defensie

Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State 3 maart 2010

Uitspraak op het hoger beroep van:

[appellanten], wonend te [woonplaats] (Bosnië-Herzegovina),

tegen de uitspraak van de rechtbank Amsterdam van 15 april 2009 in zaak nr. 07/1477 in het geding tussen:

[appellanten]

en

de minister van Defensie.

1. Procesverloop

Bij besluit van 6 oktober 2006 heeft de minister van Defensie (hierna: de minister) afwijzend beslist op het door [appellanten] ingediende verzoek om openbaarmaking van documenten betreffende de vredesoperatie van de Verenigde Naties (hierna: de VN) in het voormalige Joegoslavië.

Bij besluit van 20 februari 2007 heeft de minister het door [appellanten] daartegen gemaakte bezwaar ongegrond verklaard.

Bij uitspraak van 15 april 2009, verzonden op dezelfde dag, heeft de rechtbank Amsterdam (hierna: de rechtbank) het door [appellanten] daartegen ingestelde beroep gegrond verklaard, dat besluit vernietigd en bepaald dat de rechtsgevolgen ervan in stand blijven. Deze uitspraak is aangehecht.

Tegen deze uitspraak hebben [appellanten] bij brief, bij de Raad van State ingekomen op 25 mei 2009, hoger beroep ingesteld. De gronden van het hoger beroep zijn aangevuld bij brief van 6 juli 2009.

Bij brief van 14 juli 2009 hebben [appellanten] toestemming verleend, als bedoeld in artikel 8:29, vijfde lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb).

De minister heeft een verweerschrift ingediend.

[appellanten] hebben nadere stukken ingediend. Deze zijn aan de andere partij toegezonden.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 14 december 2009, waar [appellanten], vertegenwoordigd door mr. M.R. Gerritsen, mr. J.A. Tempelman en mr. S.A. van der Sluijs, advocaten te Amsterdam, en de minister, vertegenwoordigd door mr. E.J. Daalder, advocaat te Den Haag, en door mr. H.J.M.R. van den Ende-de Boer, ambtenaar in dienst van het ministerie, zijn verschenen.

2. Overwegingen

2.1. Ambtshalve overweegt de Afdeling dat ingevolge artikel 8:7, tweede lid, van de Awb de rechtbank binnen het rechtsgebied waarvan de minister zijn zetel heeft, bevoegd is indien tegen een besluit van dat bestuursorgaan beroep wordt ingesteld door personen die geen woonplaats in Nederland hebben. [appellanten] wonen niet in Nederland. Derhalve was de rechtbank 's-Gravenhage bevoegd om van hun beroep kennis te nemen. [appellanten] hebben echter beroep ingesteld bij de rechtbank Amsterdam.

Bij brieven van 8, onderscheidenlijk 9 april 2008 hebben de minister en [appellanten] desgevraagd ermee ingestemd dat het beroep desondanks door de rechtbank Amsterdam wordt behandeld. De Afdeling ziet daarin aanleiding om de onbevoegdheid van deze rechtbank met toepassing van artikel 46 van de Wet op de Raad van State voor gedekt te verklaren en de aangevallen uitspraak als bevoegdlijk gedaan aan te merken.

2.2. Ingevolge artikel 103 van het Handvest van de Verenigde Naties (hierna: het VN-Handvest) hebben de verplichtingen van de Leden van de VN krachtens dit Handvest voorrang in geval van strijdigheid tussen deze verplichtingen en hun verplichtingen krachtens andere internationale overeenkomsten.

De rechtbank acht de cartoon op zichzelf beledigend, zowel vóór Joden als óver Joden. Met dat laatste lijkt de rechtbank aan te sluiten bij het arrest van de Hoge Raad van 10 maart 2009 (*Mediaforum* 2009-3, nr. 7). Daarin overwoog de Hoge Raad dat een uitlating slechts belediging wegens godsdienst op kan leveren als deze uitlating gaat óver een groep gelovigen. De Hoge Raad liet overigens uitdrukkelijk in het midden of een dergelijke eis ook dient te gelden voor belediging van een groep op grond van ras.

De cartoon is volgens de rechtbank op zichzelf beledigend omdat zij de holocaust als een Joods verzinsel voorstelt. Een dergelijke uitlating is naar Nederlands recht strafbaar (vgl. HR 27 oktober 1985, *NJ* 1988, 535). In het verleden zijn daarnaast ook bepaalde zeer wrange grappen over de holocaust in een polemisch geschrift strafbaar geoordeeld (HR 11 december 1990, *NJ* 1991, 313, *Van Gogh*). Zie voor de ontkenning van de holocaust D. Korteweg, 'Strafbaarstelling negationisme: geschiedschrijving via het recht,' *Mediaforum* 2010-3, p. 79-83.

De rechtbank refereert in haar vonnis met enige regelmaat aan de jurisprudentie van het EHRM. Dat doet zij echter niet wat betreft de positie van satire en cartoons (zie daarvoor o.a. D. Voorhoof, 'Het Europese "First Amendment": de Straatsburgse jurisprudentie over art. 10 EVRM 2004-2009 (deel 1)', *Mediaforum* 2010-4, p. 106-116, en A.J. Nieuwenhuis en S. Koning, 'Kunst in Straatsburg. Een analyse van de jurisprudentie van het EHRM', *Mediaforum* 2010-3, p. 70-78). Uit deze jurisprudentie volgt dat voor dergelijke uitlatingen een grote ruimte moet bestaan maar er desondanks grenzen zijn (EHRM 2 oktober 2008, *Leroy/France*). Mocht de cartoon in de onderhavige zaak overigens onmiskenbaar de Holocaust als Joodse zwendel voorstellen, dan is er waarschijnlijk tevens sprake van misbruik van recht in de zin van art. 17 EVRM (vgl. EHRM 23 september 1998, *Lehideux & Isorni/France*).

Hoewel de cartoon op zichzelf beledigend is, ontnemt de context er volgens de rechtbank het beledigende karakter aan. Die context is de erbij vermelde bedoeling van de AEL om de dubbele moraal in Nederland aan de kaak te stellen. Dat een bepaalde context aan uitlatingen hun beledigend karakter kan ontnemen, is staande jurisprudentie (HR 9 januari 2001, *NJ* 2001, 204, *Van Dijke*). Wel zien we in zulke zaken als bijkomend vereiste dat de uitlating niet 'onnodig grievend' is. Deze eis ontbreekt hier. Dat is te begrijpen omdat de AEL juist een zeer grievende cartoon wil tonen om de dubbele moraal aan de kaak te stellen. Op dat punt is de zaak enigszins te vergelijken met de *Jersild*-zaak van het EHRM (EHRM 23 september 1994, *Jersild/Denmark*). Een journalist die racistische jongeren aan het woord had gelaten, mocht daarvoor niet bestraft worden, nu hij berichtte over een maatschappelijk probleem en hij zich niet achter de racistische uitlatingen had geschaard. Een sanctie zou de belangrijke rol van de pers misskennen. Uit de jurisprudentie van het EHRM blijkt dat actiegroepen onder omstandigheden een vergelijkbare rol kunnen vervullen (o.a. EHRM 15 februari 2005, *Steel & Morris/UK*).

In een eerdere fase van de vervolging heeft het OM geseponneerd onder voorwaarde dat de cartoons van de site gehaald zouden worden. Voor dergelijke waarschuwingen valt in zeker opzicht wel iets te zeggen: de burger weet immers waar hij aan toe is. De onderhavige zaak maakt echter bij uitstek de nadelen zichtbaar. Had de AEL de cartoons, die in eerste instantie inderdaad waren verwijderd, niet opnieuw geplaatst, dan zou door het optreden van het OM een uitlating zijn gesmoord, die volgens de rechtbank juist een bijdrage aan het publieke debat vormt.

Het vonnis van de rechtbank impliceert overigens niet dat een Holocaustcartoon en een Mohammedcartoon naar Nederlands recht steeds hetzelfde beoordeeld dienen te worden. Daarvoor is de context in de onderhavige zaak te specifiek van karakter. Nog los van de mogelijke meerduidigheid van cartoons, blijkt uit het hierboven reeds genoemde arrest van de Hoge Raad van 10 maart 2009 dat uitlatingen die zien op een bepaalde godsdienst en niet op een groep gelovigen niet aan de delictomschrijving van art. 137c Sr zullen kunnen voldoen. Dat is niet gezegd voor opmerkingen over de holocaust.